

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Intervención psicológica no contexto familiar		Código	652G01017
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6
Idioma	CastelánInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicoloxía			
Coordinación	López Larrosa, Silvia	Correo electrónico	silvia.lopez.larrosa@udc.es	
Profesorado	Hermo Rebollido, Laura López Larrosa, Silvia Piñeiro Aguin, Isabel	Correo electrónico	I.hermo@udc.es silvia.lopez.larrosa@udc.es isabel.pineiro.aguin@udc.es	
Web				
Descripción xeral	<p>O alumnado de educación infantil necesita saber cómo relacionarse coas familias e qué dimensións é preciso ter en conta á hora de fixar as bases da colaboración con elas. Se trata de crear un clima de apoio mutuo, entendendo que a colaboración familia-escuela implica que ambas se encuentran nun mesmo plano relacional, que a familia non está supeditada á escola e que familia e escola se escotan mutuamente.</p> <p>Esta é unha asignatura English-friendly. O alumnado internacional é benvido. A asignatura se imparte en castelán pero o alumnado internacional recibirá tutorías en inglés e material de estudo en inglés. Poderán ser avaliados en inglés e realizar presentacións tamén en inglés. O alumnado internacional pode proceder de calquera grao ou posgrao.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias /	Resultados do título
Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	A10	
Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar	A11	
Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.	A12	
Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións más relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeracionais; multiculturalidade e interculturalista; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sustentable.	A13	
Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.	A14	
Resolver problemas e tomar decisións de forma efectiva	B2	
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional	B6	
Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo	B7	
Capacidade de adaptación a situacións novidosas.	B8	
Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos noutras áreas e en contextos diferentes.	B18	
Coñecemento de outras culturas e de outras costumes.	B20	
Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro		C2
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.		C4

Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período de 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	A1		
Valorar a relación persoal con cada estudiante e a súa familia como factor de calidade da educación.	A32		
Aprender a aprender	B1		
Resolver problemas e tomar decisións de forma efectiva.	B3		
Capacidade de análise e síntese.	B10		
Capacidade de busca e manexo de información.	B11		
Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos noutras áreas e en contextos diferentes.	B16		
Coñecemento e comunicación en lingua estranxeira	B21		
Creatividade ou capacidade para pensar as cousas desde diferentes perspectivas, ofrecendo novas solucións aos problemas.	B22		
Capacidade para presentar, defender e debater ideas utilizando argumentos sólidos.	B17		
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.			C6
Capacidade para asumir a necesidade dun desenvolvemento profesional continuo, a través da reflexión sobre a propia práctica.			B15
Comunicación oral e escrita na lingua materna.			B19
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.			C1

Contidos

Temas	Subtemas
1. Teorías e conceptos	1.1. Familia e diversidade familiar 1.2. O ciclo vital familiar 1.3. A familia como sistema: precisións teóricas e conceptuais 1.4. Ecoloxía da familia
2. Familia e procesos	2.1. Procesos familiares 2.2. A familia como contexto de aprendizaxe de pais e fillos
3. Técnicas efectivas de intervención psicológica familiar	3.1. Formas efectivas de conexión coas familias 3.2. As actividades grupais con familias 3.3. A entrevista individual: 3.3.1. Primeira entrevista: creación de un clima relacional, identificación de fortalezas e fixación de objetivos comunes 3.3.2. Sucesivas entrevistas
4. Familias en situacións especiais	4.1. Familias e necesidades educativas especiais 4.2. Familias e diversidade socio-cultural 4.3. Familias e divorcio

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A1 A12 C4	2	0	2
Sesión maxistral	A1 A11 A13 A14 B3 B10 B11 B20 C6	19	0	19
Lecturas	B1 B21 C1 C2	0	35	35
Proba de resposta múltiple	A11 A14 B20 C1 C2	2	42	44
Simulación	A10 A12 B2 B6 B7 B8 B16 B17 B18 B19	19	9	28

Estudo de casos	A11 A32 B2 B6 B15 B19 B22 C1	4	16	20
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Actividades iniciais	A través das actividades iniciais se realizará a presentación da asignatura e se identificarán os coñecementos previos.
Sesión maxistral	A/o docente fará exposicións.
Lecturas	O alumnado deberá realizar lecturas que serán convenientemente indicadas.
Proba de resposta múltiple	Se fará un examen tipo test para verificar os aprendizajes básicos teóricos e conceptuais.
Simulación	As simulacións implican que a través de xogos de roles se presentan diversas situacións, tanto problemáticas como non, que exixen unha relación bidireccional entre a familia e escola a través de cartas ou outros textos e nas entrevistas individuais.
Estudo de casos	En pequenos grupos deberán discutir sobre a lo menos un caso e presentar por escrito as súas respuestas ás preguntas plantexadas sobre o caso/s.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Actividades iniciais	En todas as actividades que requieren unha atención personalizada, se atenderá ó alumnado, ben na aula mentres traballan individual ou grupalmente, por exemplo, nas actividades iniciais, no estudo de caso ou na simulación, ben no despacho.
Estudo de casos	Non obstante, poden chamar por teléfono ou usar o correo electrónico para consultar dúbihdas ou concertar citas. Tamén se pode atender a través de Teams ou outros medios de video-reunión dispoñibles na UDC.
Simulación	En horario de tutoría se atenderá previa cita.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Proba de resposta múltiple	A11 A14 B20 C1 C2	Se fará en examen tipo test con tres alternativas de resposta na que so unha é correcta.	45
Estudo de casos	A11 A32 B2 B6 B15 B19 B22 C1	En pequenos grupos deberán discutir sobre a maneira de abordar o caso (ou casos) e presentar por escrito as súas propostas/respostas.	25
Simulación	A10 A12 B2 B6 B7 B8 B16 B17 B18 B19	O alumnado será avaliado según a súa execución no xogo de roles.	30

Observacións avaliación

ALUMNADO ASISTENTE.

Se considera asistente a o alumnado que asiste ás clases expositivas e ás interactivas na aula. Dita asistencia deberá ser do 80% ou superior. A evaluación do alumnado asistente será a indicada en esta guía en todas as convocatorias do presente curso académico.

ALUMNADO CON DISPENSA.

O alumnado con dispensa será avaliado a través de: examen (50%), simulación (25%) e lecturas obligatorias (25%), das que deberán aportar información escrita a través da análise das mesmas. Estes criterios de evaluación serán os mesmos en todas as convocatorias do presente curso académico.

ALUMNADO con cualificación media final de 9 ou máis

O alumnado que teña un 9 ou máis, que, en principio, pode optar a matrícula de honra, deberá enviar un escrito razoado dirixido a/o/as/os docente/docentes que lle deran clase, xustificando porqué creen que merecen dita matrícula de honra.

Todos os aspectos relacionados con "dispensa académica", "dedicación ao estudo", permanencia e fraude académica rexeranse pola normativa académica vixente da UDC.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Amatea, E. S. (2009). <i>Building Culturally Responsive Family School Relationships</i>. Boston, MA: Pearson - Ceballos, E. Triana, B. & Rodríguez Hernández, J.A. (2019). Expectativas del futuro profesorado de Educación Infantil y Primaria sobre el desarrollo infantil en distintas estructuras familiares1. <i>Aula Abierta</i>, 48(1), 67-76 - De Sáinz Ferrer, N., Martínez Ferrer, J. y Ruiz Salguero, J.M. (2011). Entrevista familiar en la escuela. Pautas concretas.. Madrid: Pirámide. - Deslandes, R. (2019). A framework for school-family collaboration integrating some relevant factors and processes. <i>Aula Abierta</i>, 48(1), 11-18 - Freeman, J. Epston, D. y Lobovits, D. (2001). <i>Terapia narrativa con niños</i>. Barcelona: Paidós - García-Bacete, F.J. (2006). Guía de recursos para promover las relaciones entre escuelas y familias.. <i>Cultura y Educación</i>, 18(3), 311-328. - García-Bacete, F.J. (2006). Cómo son y cómo podrían ser las relaciones entre escuelas y familias en opinión del profesorado. <i>Cultura y Educación</i>, 18(3-4), - García-Bacete, F.J. y Martínez-González, R.A. (2006). La relación entre los centros escolares, las familias y los entornos comunitarios como factor de calidad de la educación de menores y adultos. . <i>Cultura y Educación</i>, 18(3-4), 213-218. - Glasgow, N.A. y Whitney, P.J (2009). What successful schools do to involve families. California: Cowing Press - Henderson, A.T., Mapp, K.L., Johnson, V.R. Y Davies, D. (2007). <i>Beyond the bake sale. The essential guide to Family-school partnerships</i>. The New Press - López Larrosa, S. (2009). El sistema familiar ante el divorcio: procesos y cambios estructurales, y su relación con la escuela y otros contextos. <i>Cultura y Educación</i>, , 21(4), 391-402 - López Larrosa, S. (2009). La relación familia-escuela. Madrid. CCS - López Larrosa, S. y Escudero, V. (2003). Familia, evaluación e intervención. Madrid. CCS - López-Larrosa, S., Richards, A., Morao Rodríguez, S.A., & Gómez Soriano, L (2019). Teachers and trainee teachers? beliefs about family-school relationships. . <i>Aula Abierta</i>, 48(1), 59-66. - Martínez González, R.A. Pérez Herrero, M.H. ; Peña del Agua, B.M., García González, M.P y Martínez (2004). Fomento de las relaciones de colaboración entre las familias y el profesorado a través de un programa de desarrollo de habilidades para el uso del lenguaje en niños de edad infantil. <i>Infancia y Aprendizaje</i>, 27 (4), 425-435 - Martínez-González, R.A y Pérez-Herrero, M.H. (2006). Propuestas metodológicas para una educación de calidad a través de las relaciones entre centros docentes, familias y entidades comunitarias. <i>Cultura y Educación</i>, 18(3-4), 231-246. - Ríos, J.A. (2005). Los ciclos vitales de la familia y la pareja. Madrid. CCS - Robledo, P. y García, J.N. (2007). El entorno parental en la intervención de personas con dificultades del desarrollo. . Dificultades del desarrollo. Evaluación e intervención - Rothe, A., Urban, M. & Werning; R. (2014). Inclusive transition processes ? considering socio-economically disadvantaged parents? views and actions for their child?s successful school start. <i>Early Years: An International Research Journal</i>, 34(4), 364-376 - Sheridan, S-M. y Kratochwill, T.R. (2008). Conjoint behavioural consultation, Promoting family-school connections and interventions. Nueva York: Springer - Vázquez Huertas, C. & López-Larrosa, S. (2014). Creencias sobre la relación familia-escuela. Cambios en el futuro profesorado tras recibir formación específica. <i>Revista de estudios e investigación en psicología y educación</i>, 1, 111-121 - Walker, J.M.T., Wilkins, A.S., Dallaire, J.R., Sandler, H.M., Hoover-Dempsey, K.V. (2006). Parental involvement: model revision through scale development. <i>The Elementary School Journal</i>, 106(2), 85-104. <p>O alumnado contará con bibliografía ordenada por temas que se proporcionará ó comezo do cuatrimestre</p>
---------------------	--

Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - Boit, R. (2020). Navigating the process of building parent-teacher partnerships: Experiences of early childhood pre-service teachers. . Journal of Childhood, Education & Society, 1(2), 167-181. https://doi.org/10.37291/2717638X.2020 - Garreta, J. (2015). La comunicación familia-escuela en educación infantil y primaria. Revista de la asociación de Sociología de la educación, 8, 71-85
-----------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

As asignaturas de Psicoloxía do desenrollo de 0 a 6 años e a asignatura de atención temperá complementan esta asignatura polo papel tan relevante da familia no desenrollo na idade infantil e pola importancia da participación dos pais na atención temperá. Igualmente, se da complementariedade entre a asignatura de orientación e titoría e intervención psicolóxica no contexto familiar. Recomendase os envios dos traballos telemáticamente según indiquen as docentes responsables. Debese fazer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Debese ter en conta dos principios éticos relacionados cos valores de sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Deberase incorporar a perspectiva de xénero (usarase linguaxe non sexista, bibliografía de autores/as de ambos os性os, propiciarase a intervención en clase de alumnos e alumnas?) Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías